

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конкурентне право

Галузь знань – 08 Право

Спеціальність – 081 Право

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Право

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.12

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	5	150	66	32		34		84				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 «Право»

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. юрид. наук, доцент Михайло ПРИСЯЖНЮК

Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Зав. кафедри

Підпис

Микола ВАВРИНЧУК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету

Підпис

Юрій МУДРИК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права		Ольга ОХМАН

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Конкурентне право» є обов'язковою дисципліною професійної підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» в межах спеціальності 081 «Право».

Актуальність вивчення курсу «Конкурентне право» полягає у тому, що Конкурентне право забезпечує опанування правових засад функціонування конкурентного ринку, захисту економічної конкуренції та запобігання недобросовісним практикам у господарській діяльності. Сучасна економіка України розвивається в умовах активної євроінтеграції, гармонізації законодавства з правом Європейського Союзу та посилення ролі антимонопольного регулювання. У таких умовах здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» в межах спеціальності 081 «Право» повинні володіти знаннями щодо правового статусу суб'єктів господарювання на ринку, обмежень ринкової влади, контролю за концентраціями, державної допомоги підприємствам та механізмів протидії монополізації. Отже, опанування дисципліни «Конкурентне право» є важливим для формування ключових компетентностей майбутнього юриста, який працюватиме у бізнес-секторі, органах державної влади, адвокатурі чи правовому консалтингу. Знання конкурентного законодавства дозволяє ефективно захищати інтереси суб'єктів господарювання, аналізувати ринкову поведінку компаній, уникати правових ризиків та брати участь у супроводі угод злиття і поглинання.

Пререквізити: ОЗП.09 Логіка, ОПП.04 Фінансове право України, ОПП.19 Адміністративне право України.

Кореквізити – Відсутні.

Стандартом вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна передбачено, що «Конкурентне право» має забезпечити:

- **компетентності.** ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. Визначено за освітньо-професійною програмою. ФК 17. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій в сфері бізнесу.

- **програмні результати навчання.** ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин достатньою обґрунтованістю. ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди. ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. ПРН 23. Надавати методичну і практичну допомогу у моделювання та реалізації проєктів та програм, планів і договорів в сфері бізнесу. ПРН 24. Здійснювати правове регулювання діяльності бізнес-структур шляхом використання комплексу правових механізмів і процедур.

Мета дисципліни: формування у здобувачів освіти системних знань щодо правових засад захисту та розвитку економічної конкуренції, засвоєння механізмів державного регулювання

ринкової поведінки суб'єктів господарювання, а також набуття практичних навичок застосування норм конкурентного законодавства України та Європейського Союзу. формування у студентів глибоких теоретичних знань та достатніх практичних навичок з правового регулювання відносин у сфері господарської діяльності.

Предмет дисципліни: система правових норм, принципів і механізмів, що регулюють відносини у сфері захисту економічної конкуренції, запобігання монополізації ринку, контролю за ринковою поведінкою суб'єктів господарювання, запобігання та припинення антиконкурентних практик, а також діяльність органів, уповноважених забезпечувати дотримання конкурентного законодавства. правове регулювання господарських відносин.

Завдання дисципліни є: сформувати у здобувачів базові та поглиблені знання про правові механізми захисту економічної конкуренції та регулювання ринкових відносин; забезпечити розуміння принципів конкурентної політики, інструментів запобігання монополізації та усунення антиконкурентних практик; ознайомити студентів із системою та повноваженнями Антимонопольного комітету України, а також порядком його взаємодії з іншими органами влади та суб'єктами господарювання; навчити аналізувати ринкову поведінку підприємств, визначати зловживання монопольним становищем, антиконкурентні узгоджені дії та прояви недобросовісної конкуренції; сформувати навички застосування норм конкурентного законодавства у практичній діяльності юриста, зокрема при супроводі господарської діяльності, перевірці угод, концентрацій та державної допомоги.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати та розуміти* зміст законодавства України про захист економічної конкуренції, основні принципи конкурентної політики та правові механізми регулювання ринкових відносин; *пояснювати* правовий статус суб'єктів господарювання на ринку, форми та межі їх конкурентної поведінки, підстави відповідальності за порушення конкурентного законодавства; *ідентифікувати та класифікувати* види антиконкурентних узгоджених дій, зловживань монопольним становищем, проявів недобросовісної конкуренції; *застосовувати* норми конкурентного права при аналізі поведінки підприємств, перевірці договорів, оцінці економічних концентрацій та рішень щодо державної допомоги; *оцінювати та аналізувати* ринкову ситуацію, визначати рівень конкуренції, встановлювати наявність ознак монопольного становища та його можливих зловживань; *застосовувати* практику Антимонопольного комітету України, національних судів та інституцій ЄС щодо порушень конкурентного законодавства; *розробляти* проекти юридичних документів у сфері конкурентного права (скарги, пояснення, клопотання, аналізи концентрацій, правові висновки); *виявляти* правові ризики у діяльності суб'єктів господарювання та формулювати пропозиції щодо їх мінімізації відповідно до вимог конкурентного законодавства; аргументовано *обґрунтовувати* правову позицію у спорах, пов'язаних з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу
Сьомий семестр			
Тема 1. Поняття, предмет, метод та система конкурентного права. Принципи захисту економічної конкуренції.	2	2	4
Тема 2. Економічна конкуренція: види, роль у ринковій економіці та правові механізми забезпечення.	2	2	4
Тема 3. Законодавство України про захист економічної конкуренції та його співвідношення з правом ЄС.	2	2	4
Тема 4. Суб'єкти конкурентного права та їх ринкова поведінка. Поняття ринку та його структурні показники.	2	2	4
Тема 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта на ринку: визначення, критерії та правові наслідки.	2	2	4
Тема 6. Зловживання монополією (домінуючим) становищем: форми, ознаки, відповідальність.	2	2	4
Тема 7. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання (картелі).	2	2	4
Тема 8. Недобросовісна конкуренція	4	4	8
Тема 9. Економічна концентрація: поняття, види та правові підстави для контролю.	2	2	4
Тема 10. Контроль за концентраціями: порядок подання заяв, критерії оцінки, рішення АМКУ.	2	2	6
Тема 11. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, класифікація, дозволені та заборонені види.	2	2	6
Тема 12. Порядок контролю за державною допомогою: повноваження АМКУ, критерії оцінки сумісності.	2	2	8
Тема 13. Антимонопольний комітет України: статус, повноваження, структура та процедури розгляду справ.	2	2	8
Тема 14. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції: види, механізми застосування.	2	2	8
Тема 15. Судовий і міжнародний контроль у сфері конкурентного права. Практика судів України та ЄС у сфері конкурентного права.	2	4	8
Разом за 7-ий семестр	32	34	84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Сьомий семестр</i>		
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система конкурентного права. Принципи захисту економічної конкуренції. Тема розкриває сутність конкурентного права як галузі, що регулює відносини між суб'єктами господарювання з метою забезпечення справедливої конкуренції. Розглядаються методи правового впливу — імперативний, диспозитивний та спеціально-дозвільний. Визначається система конкурентного права як сукупність норм, інститутів та механізмів захисту конкуренції. Окрема увага приділяється принципам рівності учасників ринку, свободи конкуренції та пріоритету інтересів споживачів. Літ.: [1; 2, с.19-28; 3; 4, с.13-25].	2
2	Тема 2. Економічна конкуренція: види, роль у ринковій економіці та правові механізми забезпечення. У темі аналізуються економічні та правові підходи до розуміння конкуренції. Розглядаються види конкуренції: цінова, нецінова, добросовісна та недобросовісна. Підкреслюється її значення для ефективності ринку, інновацій і добробуту споживачів. Також досліджуються правові інструменти держави, спрямовані на підтримку конкурентного середовища. Літ.: [1; 2, с.19-44; 3; 4, с.26-59].	2
3	Тема 3. Законодавство України про захист економічної конкуренції та його співвідношення з правом ЄС. Розглядається структура національного конкурентного законодавства, зокрема базові закони та підзаконні акти. Висвітлюється ключова мета регулювання — забезпечення рівних умов для всіх суб'єктів ринку. Аналізується гармонізація українського законодавства з правом ЄС у межах євроінтеграційних зобов'язань. Наголошується на подібності підходів до оцінки порушень та санкцій. Літ.: [1; 2, с.29-39; 3; 4, с.20-23].	2
4	Тема 4. Суб'єкти конкурентного права та їх ринкова поведінка. Поняття ринку та його структурні показники. У темі визначаються суб'єкти конкурентного права: підприємства, об'єднання, органи влади у певних випадках. Розкривається поняття товарного, географічного та часового ринку. Вивчаються показники	2

	структури ринку — концентрація, частка суб'єктів, бар'єри входу. Окрема увага приділяється поведінковим моделям учасників ринку. Літ.: [1;2,с.82-156;3;4, с.115-140].	
5	Тема 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта на ринку: визначення, критерії та правові наслідки. Визначається поняття домінування та його економіко-правові характеристики. Аналізуються критерії встановлення домінування: ринкова частка, ринкова влада, бар'єри для конкуренції. Розглядається можливість наявності колективного домінування. Описуються правові наслідки для суб'єктів, які займають домінуюче становище. Літ.: [1; 2, с.178-227; 3.]	2
6	Тема 6. Зловживання монополієм (домінуючим) становищем: форми, ознаки, відповідальність. У темі вивчаються практики, що визнаються зловживанням: встановлення монополією високих або низьких цін, нав'язування умов договорів, створення перешкод конкурентам. Пояснюються критерії оцінки зловживань з точки зору впливу на ринок. Надається характеристика стандартів доведення порушень. Також розглядаються санкції, що застосовуються за такі дії. Літ.: [1; 2, с.310- 345;3;4, с.199-218].	2
7	Тема 7. Антиконтентні узгоджені дії суб'єктів господарювання (картелі). Тема охоплює поняття картелю та інших узгоджених практик, які спотворюють конкуренцію. Розглядаються типові порушення: цінові змови, розподіл ринків, узгоджене обмеження виробництва. Вивчаються індикатори змови та підходи до її доведення. Окремо аналізуються процедури виявлення картелів і роль програм «лояльності» (leniency). Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314].	2
8	Тема 8. Недобросовісна конкуренція Підтема 8.1. Поняття недобросовісної конкуренції та її загальні ознаки Недобросовісна конкуренція — це будь-які дії суб'єктів господарювання, що суперечать чесним звичаям у підприємницькій діяльності. У підтематі розглядаються критерії визначення таких дій, зокрема спрямованість на здобуття неправомірних переваг. Наголошується на необхідності аналізу контексту та поведінки суб'єктів для встановлення неправомірності. Розкривається різниця між недобросовісною конкуренцією та законною ринковою боротьбою. Також висвітлюється роль АМКУ у кваліфікації та припиненні таких дій.	2

9	Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314]. Підтема 8.2. Види недобросовісної конкуренції та правозастосовна практика У цій підтематі досліджуються конкретні види недобросовісної конкуренції: неправомірне використання репутації конкурента, створення змішування та поширення неправдивих відомостей. Розглядаються приклади із практики АМКУ та судів, що демонструють критерії кваліфікації порушень. Пояснюються способи збирання доказів, зокрема експертизи, аналіз позначень і рекламних матеріалів. Значну увагу приділено оцінці наслідків для конкуренції та споживачів. Також аналізуються санкції, які застосовуються до порушників, і механізми захисту прав суб'єктів ринку. Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314].	2
10	Тема 9. Економічна концентрація: поняття, види та правові підстави для контролю. Розглядаються угоди та дії, які визнаються концентраціями: злиття, поглинання, створення спільних підприємств, придбання активів чи корпоративних прав. Пояснюється мета контролю — запобігання створенню або посиленню монополії. Наголошується на економічній оцінці можливих наслідків. Приділяється увага критеріям, що визначають необхідність отримання дозволу АМКУ. Літ.: [1; 2, с.434-462;3;4,с.315-334].	2
11	Тема 10. Контроль за концентраціями: порядок подання заяв, критерії оцінки, рішення АМКУ. У темі детально описуються процедури подання заяви про концентрацію та строки її розгляду. Аналізуються критерії оцінки впливу концентрації на конкуренцію. Пояснюється структура рішень АМКУ — дозвіл, заборона або дозвіл з обмеженнями (поведінкові чи структурні зобов'язання). Також розглядаються права та обов'язки сторін у процесі контролю. Літ.: [1; 3; 4,с.586-606].	2
12	Тема 11. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, класифікація, дозволені та заборонені види. Визначається поняття державної допомоги як втручання держави в ринок через фінансові чи інші преференції. Дається класифікація: допомога у вигляді субсидій, податкових пільг, гарантій, продажу активів нижче ринкової вартості. Розглядаються критерії сумісності допомоги з конкуренцією. Аналізується практика дозволених і заборонених форм підтримки. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414]. Тема 12. Порядок контролю за державною допомогою: повноваження	2

13	АМКУ, критерії оцінки сумісності. Тема присвячена процедурі повідомлення про державну допомогу та її оцінці АМКУ. Розглядаються критерії визначення впливу допомоги на конкуренцію та торгівлю. Пояснюється процедура прийняття рішень щодо дозволу чи заборони допомоги. Аналізуються особливості моніторингу вже наданої підтримки. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414]. Тема 13. Антимонопольний комітет України: статус, повноваження, структура та процедури розгляду справ.	2
14	Розкривається правовий статус АМКУ як центрального органу, відповідального за захист конкуренції. Детально вивчається його структура, система органів та компетенція. Описуються процедури порушення і розгляду справ, збирання доказів, проведення перевірок. Надається характеристика видів рішень та їхнього правового значення. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414]. Тема 14. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції: види, механізми застосування.	2
15	Аналізуються види відповідальності: адміністративно-господарські санкції, штрафи, зобов'язання усунути порушення. Розглядаються критерії визначення розміру штрафу та обставини, що впливають на його пом'якшення чи підвищення. Також вивчається відповідальність за неподання інформації АМКУ. Пояснюється роль судового контролю за рішеннями АМКУ. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414]. Тема 15. Судовий і міжнародний контроль у сфері конкурентного права. Практика судів України та ЄС у сфері конкурентного права.	2
16	У темі висвітлюється роль національних судів у перевірці рішень органів конкурентної політики. Аналізуються стандарти доказування, застосовувані судами при розгляді конкурентних спорів. Вивчається практика Суду ЄС як джерело тлумачення норм конкурентного права. Звертається увага на вплив міжнародних підходів на українське законодавство. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414].	2
16	Разом за сьомий семестр	32

5.2. Зміст практичних занять

Номер практичного заняття	Перелік тем практичних занять, їх анотації	Кількість годин
	Сьомий семестр	
1	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система конкурентного права. Принципи захисту економічної конкуренції.	2

	Літ.: [1; 2, с.19-28; 3; 4, с.13-25].	
2	Тема 2. Економічна конкуренція: види, роль у ринковій економіці та правові механізми забезпечення. Літ.: [1; 2, с.19-44; 3; 4, с.26-59].	2
3	Тема 3. Законодавство України про захист економічної конкуренції та його співвідношення з правом ЄС. Літ.: [1; 2, с.29-39; 3; 4, с.20-23].	2
4	Тема 4. Суб'єкти конкурентного права та їх ринкова поведінка. Поняття ринку та його структурні показники. Літ.: [1;2,с.82-156;3;4, с.115-140; 22-26].	2
5	Тема 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта на ринку: визначення, критерії та правові наслідки. Літ.: [1; 2, с.178-227; 3.]	2
6	Тема 6. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем: форми, ознаки, відповідальність. Літ.: [1; 2, с.310- 345;3;4, с.199-218].	2
7	Тема 7. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання (картелі). Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314].	2
8	Тема 8. Недобросовісна конкуренція Підтема 8.1. Поняття недобросовісної конкуренції та її загальні ознаки Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314].	2
9	Підтема 8.2. Види недобросовісної конкуренції та правозастосовна практика Літ.: [1; 2, с.378-432;3;4,с.287-314].	2
10	Тема 9. Економічна концентрація: поняття, види та правові підстави для контролю. Літ.: [1; 2, с.434-462;3;4,с.315-334].	2
11	Тема 10. Контроль за концентраціями: порядок подання заяв, критерії оцінки, рішення АМКУ. Літ.: [1; 3; 4,с.586-606].	2
12	Тема 11. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, класифікація, дозволені та заборонені види. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414].	2
13	Тема 12. Порядок контролю за державною допомогою: повноваження АМКУ, критерії оцінки сумісності. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414].	2
14	Тема 13. Антимонопольний комітет України: статус, повноваження, структура та процедури розгляду справ. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414].	2

15	Тема 14. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції: види, механізми застосування. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414; 22-26].	2
16	Тема 15. Судовий і міжнародний контроль у сфері конкурентного права. Практика судів України та ЄС у сфері конкурентного права. Підтема 15.1. Судовий і міжнародний контроль у сфері конкурентного права. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414; 22].	2
17	Підтема 15.2. Практика судів України та ЄС у сфері конкурентного права. Літ.: [1; 3; 4,с.388-414; 22].	2
16	<i>Разом за сьомий семестр</i>	34

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та виконанні індивідуального завдання. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали.

Зміст самостійної роботи студентів

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
	<i>Сьомий семестр</i>	
1	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми № 1 підготовка до практичного заняття за темою №1	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури завдання з теми №2, підготовка до практичного заняття за темою №2	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №3, підготовка до практичного заняття за темою №3	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №4, підготовка до практичного заняття за темою №4	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №5, підготовка до практичного заняття за темою №5	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №6, підготовка до практичного семінарських занять за темою №6	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №7, підготовка до практичного заняття темою №7	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №8.1, підготовка до практичного заняття за темою № 8.1	4

9	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми № 8.2, підготовка до практичного заняття за темою № 8.2	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №9, підготовка до практичного заняття за темою №9, вибір теми ІЗ	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №10, підготовка до практичного заняття за темою №10, підбір матеріалів для ІЗ	6
12	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №11, підготовка до практичного заняття за темою №11, опрацювання літератури для ІЗ	6
13	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №12, підготовка до практичного заняття за темою №12, написання тексту ІЗ	8
14	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури №13, підготовка до практичного заняття за темою №13, написання тексту ІЗ	8
15	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №14, підготовка до практичного заняття за темою № 14, оформлення ІЗ.	8
16	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №15, підготовка до практичного заняття за темою №15.1	4
17	Опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури з теми №15, підготовка до практичного заняття за темою №15.2	4
17	Разом за 7-ий семестр:	84

5.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

Індивідуальна робота є складовою вивчення змісту навчальної дисципліни та будується на репродуктивному, репродуктивно-творчому та творчо-пошуковому рівнях. Вона сприяє розвитку творчої активності студентів, прищеплює навички, необхідні для самоосвіти, пошуку шляхів вдосконалення професійної діяльності після закінчення навчання.

Важливим елементом самостійної роботи є виконання здобувачами вищої освіти індивідуального завдання. Призначенням індивідуального завдання є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення студентів до аналізу нормативно-правових джерел, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок реалізації норм чинного законодавства.

Індивідуальне завдання передбачає підготовку реферату з обраної студентом тематики або підготування тез доповіді на наукову конференцію.

Виконання індивідуального завдання включає в себе п'ять основних етапів:

- 1) вибір теми дослідження;
- 2) підбір матеріалів;
- 3) опрацювання літератури;
- 4) написання тексту;
- 5) оформлення роботи.

Теми індивідуального завдання мають науково-дослідний характер, підвищену складність,

виступають певним тематичним доповненням семінарського заняття, методом поглибленої підготовки до нього і готуватись у вигляді реферату.

Реферат готується у письмовому викладі, має науковий характер і здійснюється шляхом аналізу різних інформаційних джерел. Темі рефератів наведені у планах семінарських занять. Він повинен мати чітку логічну побудову і повинен містити наступні елементи:

1. Титульний аркуш.
2. План роботи із зазначенням сторінок початку кожного з розділів.
3. Вступ на 1–2 сторінки (аналізується проблема та стан її дослідження науковцями).
4. Основна частина обсягом 8–10 сторінок (викладається основний матеріал).
5. Висновки на 1–2 сторінки.
6. Перелік використаних джерел.
7. Реферат може містити додатки, переліки умовних скорочень тощо.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, дається коротка характеристика сучасного стану і наукової розробки проблеми (питання), що розглядатиметься в рефераті, формулюється мета роботи, а також здійснюється короткий огляд джерел, використаних студентом.

Основна частина передбачає розкриття змісту обраної теми, її основних питань і проблем. Головною вимогою є аналіз проблем, відображених у літературі, висвітлення різних позицій науковців та їх критичний аналіз. При підготовці студенту студент повинен продемонструвати уміння самостійно робити висновки на основі вивчених нормативно-правових актів та літератури й узагальнювати матеріал. Основна частина може складатися з двох–трьох розділів.

У заключній частині у стислому вигляді подаються висновки, які містять короткий підсумок проведеного дослідження, тобто є коротким резюме реферату, а також підтверджується вирішення поставлених завдань і досягнення мети. Тут повинні надаватись рекомендації і пропозиції щодо практичного розв'язання розглянутих проблем. Наприкінці реферату вміщують список використаних джерел, додатки (за необхідності). Складові частини роботи мають логічно поєднуватися і відповідати одна одній.

Література з теми реферату повинна мати пізнавальне значення у контексті вивчення та осмислення дисципліни, тому до списку варто включати монографії, статті з наукових журналів, навчальні посібники, що рекомендовані навчальною та робочою програмами або знайдені автором роботи, документальні та інформаційні джерела тощо. Матеріали у списку слід оформляти згідно з державними стандартами України.

Робота виконується на стандартних аркушах ф. А4 грамотно, без помарок і виправлень. Скорочення слів, окрім узвичаєних абревіатур, не допускається. Текст розміщують на одній стороні аркуша, залишаючи поля з усіх боків по 2 см.

Першою сторінкою реферату є титульний аркуш, де вказується тема, прізвище, ім'я та по-батькові автора, спеціальність, курс, група. На другій сторінці повинен бути наведений план реферату із зазначенням сторінок, де починаються відповідні розділи. Кожний розділ починається з нової сторінки. Сторінки нумеруються, починаючи з титульного аркуша, однак номери проставляються тільки з другої сторінки (таким чином, вступ зазвичай починається на 3-й сторінці). Розділи основної частини нумеруються арабськими цифрами, параграфи – цифрою розділу і параграфа через крапку (1.2, 2.2 і т.п.). Вступ і висновки не нумеруються.

Назву таблиць вказують зверху над таблицею, а назву малюнків розміщують під малюнком. Нумерація таблиць і малюнків може бути наскрізною по всій роботі.

При підготовці реферату ставиться наступна мета:

- систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань за фахом і їхнім застосуванням для постановки і рішення конкретних наукових і прикладних (практичних) завдань;
- поглиблення навичок ведення самостійної роботи, оволодіння сучасними методами постановки і аналізу проблем;
- уміння критично аналізувати літературу, творчо обговорювати результати роботи, вести наукову полеміку.

Реферативна робота повинна:

- мати творчий характер з використанням актуальних статистичних даних і діючих

нормативних правових актів;

– відповідати вимогам логічного і чіткого викладу матеріалу, доказовості і вірогідності фактів;

– відображати вміння студента користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, здатності працювати з нормативно-правовими актами.

Підготовка тез доповіді на наукову конференцію здійснюється у відповідності до вимог визначених редакційною комісією відповідної наукової конференції.

Індивідуальне завдання студенти виконують під керівництвом викладача, що проводить у них практичні заняття за тематикою, яка подається у цих методичних вказівках. Якість виконання враховується при підсумковому контролі.

Орієнтовні теми рефератів

1. Поняття та значення економічної конкуренції в сучасній ринковій економіці.
2. Принципи конкурентної політики в Україні.
3. Роль Антимонопольного комітету України у забезпеченні добросовісної конкуренції.
4. Заборона зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку.
5. Антиконтурентні узгоджені дії: види, ознаки, правові наслідки.
6. Недобросовісна конкуренція: правова характеристика та види.
7. Неправомірне використання комерційної таємниці як форма недобросовісної конкуренції.
8. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання: правове регулювання та процедура.
9. Вертикальні та горизонтальні узгоджені дії: порівняльно-правовий аналіз.
10. Захист інтересів споживачів у конкурентному праві.
11. Державна допомога суб'єктам господарювання та її вплив на конкуренцію.
12. Європейські стандарти конкурентного права та їх імплементація в Україні.
13. Судовий контроль у сфері захисту економічної конкуренції.
14. Види відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
15. Методи економічного аналізу при розслідуванні порушень конкурентного законодавства.
16. Ринки з обмеженою конкуренцією: правові та економічні особливості.
17. Монополії природні та штучні: правове регулювання та межі діяльності.
18. Картелі: суть, ознаки та міжнародний досвід боротьби з ними.
19. Антимонопольна політика США: історія, інструменти та сучасні пріоритети.
20. Конкурентна політика ЄС: основні нормативні акти та практика Європейської комісії.
21. Правові засади регулювання рекламної діяльності у контексті недобросовісної конкуренції.
22. Вплив цифрових платформ на конкуренцію: виклики та перспективи правового регулювання.
23. Антимонопольні ризики у діяльності бізнесу та шляхи їх мінімізації.
24. Поняття релевантного ринку та методи його визначення.
25. Взаємозв'язок конкурентного та господарського права: точки перетину.
26. Політика лібералізації доступу до ринків та її вплив на конкуренцію.
27. Особливості розслідування недобросовісної конкуренції в Україні.
28. Цінові змови: виявлення, доказування та юридичні наслідки.
29. Антиконтурентні дії органів влади: поняття, види та приклади.
30. Використання економічної влади торговельними мережами як загроза конкуренції.
31. Процедури розгляду справ у Антимонопольному комітеті України.
32. Оскарження рішень АМКУ: судова практика.
33. Антимонопольна відповідальність у сфері цифрових технологій.
34. Вплив глобалізації на розвиток конкурентного права.
35. Конкурентна нейтральність державних підприємств.
36. Роль конкуренції у формуванні добросовісного ринкового середовища.
37. Забезпечення прозорості та чесності торгів у системі публічних закупівель.
38. Правове регулювання демпінгу та антидемпінгові заходи.
39. Реклама та її межі: правові аспекти недобросовісного впливу на споживача.
40. Порівняльний аналіз конкурентного законодавства України та країн ЄС.

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, розгляду задач, кейсів тощо та мають за мету набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, підготовка документів та ін.);
- оцінювання результатів виконання ІЗ.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю та підсумкового контролю.

8. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних та лабораторних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами завдань).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне або лабораторне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних та лабораторних занять, й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має **дотримуватися політики доброчесності** (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено **визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти**, що розміщені на доступних платформах: EdEra, VUMonline, Prometheus, Coursera, Дія. Цифрова освіта (<https://ed-era.com/>; <https://vumonline.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://www.coursera.org/>; <https://osvita.diiia.gov.ua/>) та ін., які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної

теми з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>)).

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ (властивість систем коректно інтерпретувати зовнішні дані відповідно до поставленої мети, навчатися з таких даних та використовувати результати навчання для досягнення поставлених цілей, в тому числі зі збирання та використання нових даних, шляхом взаємодії з навколишнім середовищем: [Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ](https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf) <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>) повинно забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів

Аудиторна робота								Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
П'ятий семестр										Сума балів
Практичні заняття								ІЗ	Іспит	
1	3	5	7	9	11	13	15			
-	-	-	-	-	-	-	-			
2	4	6	8	10	12	14	17			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3	3	3	3	3	3	3	3			
-	-	-	-	-	-	-	-			
5	5	5	5	5	5	5	5	12-20	24-40	60-100
24-40								12-20	24-40	60-100

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при участі в обговоренні ситуацій; результати самостійної роботи.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), вміння якісно оформлювати юридичні документи, аналізувати їх на помилки та виправляти їх. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію (як альтернативній формі ІЗ) здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали * (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Дайте визначення поняття «економічна конкуренція».
2. Які основні функції конкурентного права?
3. Назвіть принципи конкурентної політики в Україні.
4. Що таке ринок у розумінні конкурентного права?
5. Поясніть, чим відрізняється добросовісна конкуренція від недобросовісної.

6. Назвіть методи регулювання конкурентних відносин.
7. Що таке релевантний ринок і як його визначають?
8. Які фактори враховуються при оцінці конкуренції на ринку?
9. В чому полягає роль конкуренції для розвитку економіки?
10. Як відображено принцип захисту конкуренції в законодавстві України?
11. Дайте визначення антиконкурентної узгодженої дії.
12. Назвіть основні види картелів.
13. Що таке цінові змови і як вони впливають на ринок?
14. Як класифікуються узгоджені дії за горизонтальною та вертикальною ознакою?
15. Які ознаки наявності узгодженої поведінки на ринку?
16. Які методи застосовуються для виявлення картелів?
17. Що таке програми leniency і як вони працюють?
18. Поясніть роль АМКУ у запобіганні узгодженим діям.
19. Як доводять факт антиконкурентних узгоджених дій у суді?
20. Які санкції передбачені за участь у картелях?
21. Що таке домінуюче (монопольне) становище на ринку?
22. Назвіть критерії визначення домінуючого становища.
23. Що таке колективне домінування?
24. Вкажіть види зловживання домінуючим становищем.
25. Поясніть наслідки для суб'єкта господарювання при зловживанні монополією.
26. Як визначається рівень ринкової влади підприємства?
27. Опишіть приклади практик, що вважаються зловживанням монопольним становищем.
28. Які методи контролю застосовує АМКУ у випадках зловживання?
29. Поясніть різницю між економічним та юридичним підходами до домінування.
30. Як застосовується практика ЄС при оцінці зловживання домінуючим становищем в Україні?
31. Дайте визначення поняття «недобросовісна конкуренція».
32. Назвіть основні види недобросовісної конкуренції.
33. Поясніть, що таке неправомірне використання ділової репутації конкурента.
34. Що таке змішування продукції чи послуг?
35. Які дії визнаються поширенням неправдивої інформації про конкурента?
36. Опишіть правові наслідки недобросовісної конкуренції.
37. Як визначаються докази порушення недобросовісної конкуренції?
38. Які санкції застосовуються до порушників?
39. Поясніть роль АМКУ у розслідуванні справ щодо недобросовісної конкуренції.
40. Наведіть приклади судової практики у сфері недобросовісної конкуренції.
41. Що таке економічна концентрація і які її види?
42. Опишіть порядок подання заяви про концентрацію до АМКУ.
43. Які критерії оцінки впливу концентрації на конкуренцію?
44. Поясніть, що таке дозволена та заборонена концентрація.
45. Які рішення може прийняти АМКУ щодо концентрацій?
46. Як оцінюється ефект концентрації для споживачів?
47. Що таке горизонтальна та вертикальна концентрація?
48. Як регулюються злиття та поглинання міжнародних компаній?
49. Назвіть приклади концентрацій, що порушували конкурентне законодавство.
50. Які обмеження застосовуються до державної підтримки при концентрації?
51. Дайте визначення поняття «державна допомога суб'єктам господарювання».
52. Назвіть види державної допомоги.
53. Які форми державної допомоги заборонені?
54. Як АМКУ контролює державну допомогу?
55. Які критерії сумісності допомоги з конкуренцією?
56. Поясніть роль міжнародних стандартів конкурентного права.

57. Як імплементуються норми ЄС у національне законодавство України?
58. Опишіть приклади міжнародної практики у сфері конкурентного права.
59. Які засоби захисту конкуренції у цифровій економіці застосовуються міжнародним правом?
60. Як судова практика ЄС впливає на тлумачення норм конкурентного права в Україні?

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Освітній процес з дисципліни «Конкурентне право» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE: <https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=10170>, в тому числі методичні рекомендації: 1. Господарське право України: методичні рекомендації та настанови до семінарських занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / М.П.Присяжнюк. Хмельницький: ХНУ, 2022. 32 с.); 2. Господарське процесуальне право України: методичні вказівки до семінарських занять для студентів спеціальності 081 «Право» / М.П.Присяжнюк. Хмельницький: ХНУ, 2020.20с.).

12. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями, LIGA360.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. ВВР. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. ВВР. 2003. № 40- 44. Ст. 356.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI ВВР. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст. 112.
4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495- VI. (ВВР). 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. ст. 552. 88
5. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. ВВР. 2005. № 32. ст. 422.
6. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 50. Ст. 472.
7. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.
8. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. Ст. 64.
9. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 3. Ст. 238.
10. Про затвердження Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 р. № 5 (В редакції Розпорядження Антимонопольного комітету [№ 169-р](#) від 29.06.98). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-94#Text>.
11. Акіменко Ю. Ю. Конкурентне право в ЄС та Україні : навч.-метод. посібник / Ю. Ю. Акіменко, В. В. Форманюк, Р. Ф. Харитонов ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 104 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.27083>.

Додаткова

12. Бакалінська О. Штраф за порушення антимонопольноконкурентного законодавства як вид адміністративного господарської санкції. Підприємництво, господарство і право. 2020. №7. С. 89-95.
13. Господарське право. Особлива частина: підручник. М. С. Долинська, Г. В. Смолин, О.

- А. Туркот, Л. В. Хомко, Б. М. Гамалюк; за ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 536 с.
14. Господарське право: загальна частина: навч. посіб. кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
15. Господарське право: підручник. О.П. Подцерковний, В.Г. Олюха, О.О. Квасніцька та ін.; за ред. О.П. Подцерковного. 3-тє вид., доп. і перероб. Одеса : Фенікс, 2018. 616 с.
16. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Господарське право». Т. С. Кобзар, М. О. Савельєва. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2017. 290 с.
17. Орлова О.С., Вашкович В.В. Антимонопольно – конкурентне законодавство методичний посібник для студентів зі спеціальності «Право». Ужгород. 2019 р. Інформаційний ресурс. Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>.
18. Смирнова К.В. Основи права конкуренції Європейського Союзу та "європеїзація" конкурентного права України : навч. посіб. / К. В. Смирнова – К. : ВПЦ "Київський університет", 2021. – С. 6. 89
19. Цюцюпа С. В. Вплив конкуренції на інноваційну діяльність підприємства. Вчені записки університету «КРОК». Серія: Економіка. № 1 (53). 2019. С. 223. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2019_1_29.
20. Швидка Т.І. Антимонопольно-конкурентне право: навч. посіб. Харків: Право, 2021. 184с.
21. Швидка Т.І. Економічна конкуренція: сучасний стан законодавчого забезпечення та перспективи його модернізації : монографія / Т. І. Швидка – Харків : Право, 2020. – С. 166.
22. Morska, Natalia; **Prysiachniuk, Mykhailo**; Luchkovska, Svitlana; Misiats, Andrii; Mikhnevych, Liudmyla. The issue of the application to the European Court of Human Rights in the context of the Russian invasion of Ukraine. Питання про звернення до Європейського суду з прав людини в контексті російського вторгнення в Україну Cuestiones Políticas. 2022. Vol. 40. No 75. Pp.868-878. Url.: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39486> (Web of Science <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/WOS:000905421200053>).
23. Шуміло, І. А., **Присяжнюк, М. П.**, & Місяць, А. П. (2024). Правовий статус транснаціональних корпорацій у контексті війни: аналіз обов'язків і прав (досвід для України). *Український політико-правовий дискурс*, (6). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14802007>.
24. Місяць А. П., **Присяжнюк М. П.**, Лучковська С. І. Використання офшорних юрисдикцій у венчурному фінансуванні та правові ризики для інвесторів. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. № 13. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15876181>.
25. Лучковська С.І. **Присяжнюк М.П.** Правові механізми використання заморожених російських активів для компенсації збитків Україні та іноземним інвесторам. *Наука і техніка сьогодні*. Серії: право, економіка, педагогіка, техніка, фізико-математичні науки. 2025. №7 (48). С. 185 – 193. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/26849/26822>.
26. Лучковська С.І. **Присяжнюк М.П.** Міжнародно-правові механізми захисту прав суб'єктів господарювання України та іноземних інвесторів в умовах війни: прецедентна практика Європейського суду з прав людини. Актуальні питання у сучасній науці. Серії: педагогіка, право, економіка, державне управління, техніка, історія та археологія. 2025. № 8(38). С. 512-525. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8\(38\)-512-525](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-8(38)-512-525).

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>